

1/2020
(144) rok XX
ISSN 1508-5082

PODKARPACKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

URZĄD W CZASIE PANDEMII

STR. 4-5

PODKARPACKA
TARCZA
ANTYKRYZYSOWA

STR. 6-7

O SAMORZĄDOWYCH
WYZWANIACH
NA KONWENTACH MARSZAŁKÓW

STR. 3

PRZERAŻAJĄCY
WIDOK

STR. 12-13

TARCZA

ANTYKRYZYSOWA

www.tarcza.podkarpackie.pl

Tarcza to pakiet rozwiązań przygotowanych przez rząd, który ma ochronić polskie państwo i obywateli przed kryzysem wywołanym pandemią koronawirusa.

Opiera się na 5 filarach:

Ochronie miejsc pracy i bezpieczeństwu pracowników

Finansowaniu przedsiębiorców

Ochronie zdrowia

Wzmocnieniu systemu finansowego

Inwestycjach publicznych

Tarcza ma za zadanie ustabilizować polską gospodarkę, a także dać jej impuls inwestycyjny.

The screenshot shows the website interface for 'TARCZA Antykryzysowa'. At the top, there is a navigation bar with the title 'TARCZA Antykryzysowa' and a menu. Below the navigation bar is a grid of icons representing different support areas: 'Wspieranie MŚP' (Support for SMEs), 'Bezpieczeństwo' (Security), 'Wspieranie Biznesu' (Business Support), 'Wzrost Biznesu' (Business Growth), 'Wzrost Finansowy' (Financial Growth), and 'Wzrost Innowacji' (Innovation Growth). Below the icons is a section titled 'Aktualności' (News) with three articles: '#FUNDUSZOWYPAKJETANTYWI-RUSOWY DLA PODKARPACKICH DPS-ÓW' (dated 01-07-2020), 'INFORMACJA DLA MIKRO- I MAŁYCH PRZEDSIĘBIORCÓW DOTYCZĄCA WSPARCIA NA KAPITAŁ OBROTOWY' (dated 30-06-2020), and 'TARCZA FINANSOWA POLSKIEGO FUNDUSZU ROZWOJU' (dated 29-06-2020). At the bottom of the page, there are logos for 'Fundusze Europejskie', 'Rzeczpospolita Polska', 'Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego', and 'Unia Europejska'. The footer contains contact information for the 'Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie' and a list of phone numbers for the 'Sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich'.

Przegląd wydarzeń z Podkarpacia

Zebrał M. Mielniczuk

30 lat samorządu

Obchody 30-lecia odrodzenia polskiej samorządności przebiegły bez czystej oprawy znanej z poprzednich lat. Kulminacyjnym punktem uroczystości, była msza święta odprawiona w intencji podkarpackich samorządów. W nabożeństwie uczestniczyli członkowie zarządu województwa, podkarpacki radni, przedstawiciele rządu oraz samorządowcy z regionu.

Wcześniej, marszałek Władysław Ortyl wziął udział w jubileuszowej konferencji zorganizowanej przez Kancelarię Prezydenta RP, poświęconej transformacji. W jej trakcie ocenił ostatnie trzy dekady funkcjonowania samorządów w Polsce.

– *Po 30 latach możemy powiedzieć, że samorząd zdał egzamin. Szczególnie wspominam kolejną reformę samorządu, która wprowadziła duże regiony, województwa i rolę jaką odegrały przy wdrażaniu funduszy europejskich. To samorząd najlepiej wie jaka inwestycja jest w danym miejscu najbardziej potrzebna. Teraz podczas pandemii często to samorządy stoją na pierwszej linii ognia i w tym trudnym okresie również się sprawdziły* – powiedział marszałek Władysław Ortyl.

Wsparcie na małą retencję i drogi – pierwsze umowy podpisane

Trzy podkarpackie gminy, które otrzymały wsparcie na budowę i renowację zbiorników wodnych służących małej retencji, podpisały umowy na dofinansowanie. Łączny koszt planowanych w tym zakresie inwestycji wynosi ponad 305 tys. złotych.

Rozpoczęło się także podpisywanie umów z gminami, które dostały wsparcie na budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych oraz winnic. W sumie dofinansowanie trafi do 144 podkarpackich gmin oraz jednego powiatu. Zarząd województwa przeznaczył na ten cel 11,4 mln złotych.

Internetowe zakupy u lokalnych producentów

W czasie epidemii warto kupować lokalnie, aby wspierać rodzimą gospodarkę. Taką możliwość daje Podkarpacki e-bazarek. To strona stworzona przez Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego, gdzie rolnicy, producenci żywności, ale także

artyści czy koła gospodyń wiejskich mogą zamieszczać ogłoszenia o towarach, które mają do sprzedania.

Serwis jest bardzo prosty w obsłudze. Został podzielony na różne kategorie m.in. warzywa i owoce, miód, nabiał, mięso i wędliny, ale także maszyny rolnicze, usługi czy rękodzieło, kwiaty i drzewa. W każdej kategorii producenci mogą zgłosić swoją ofertę podając cenę, albo pisząc, że jest do uzgodnienia.

Wizyty najważniejszych osób w państwie

W połowie maja w Bieszczadach gościł prezydent Andrzej Duda. Odwiedził leśników z Baligrodu, natomiast w Bukowsku wziął udział w uroczystym przekazaniu promesy na zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych. W trakcie wizyty, prezydentowi towarzyszył marszałek Władysław Ortyl. Miesiąc później na Podkarpacie przyjechała marszałek Sejmu RP Elżbieta Witek. Druga osoba w państwie skorzystała z zaproszenia Lucyny i Bogusława Wojnarowskich z Roźniat, leżących w gminie Gawłuszowice.

Mielec czekał lat kilkadziesiąt...

...i się doczekał. 20 maja oddano przeprawę przez Wistokę, która łączy Złotniki z Rzędzianowicami i znacznie ułatwia przeprawę na drugi brzeg mieszkańcom Mielca. Uroczystego otwarcia dokonali wojewoda Ewa Leniart i marszałek Władysław Ortyl. Budowla kosztowała 44 mln zł z czego 85 procent to wsparcie z Regionalnego Programu Operacyjnego. Oczekiwanie na oddanie mostu było tak wielkie, że na otwarciu zjawili się kilkadziesiąt osób mimo obstrzeżeń związanych z pandemią.

Kalendarium	1
W trudnym czasie zdaliśmy egzamin. Rozmowa z marszałkiem Władysławem Ortylem	2
Marszałkowie w Arłamowie i... w sieci . . .	3
Urząd w czasie pandemii.	4-5
Podkarpacka Tarcza Antykryzysowa. . .	6-7
Podkarpackie zaczęło innowacyjny projekt dla ozdrowieńców	10-11
Przeżający widok	12-13
W hołdzie wielkiemu Polakowi	14
Uczczono pamięć kardynała Sapiędy . . .	15
Odeszli lecz pozostaną w naszej pamięci	16-17

Podkarpacki Przegląd Samorządowy,
Wydawnictwo Okolicznościowe Samorządu
Województwa Podkarpackiego.
Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa
Podkarpackiego w Rzeszowie,
Al. Łukasza Cieplińskiego 4, 35-010 Rzeszów,
tel. 17 860 6761, 17 8606762, faks: 17 850 1781,
pps@podkarpackie.pl, www.podkarpackie.pl.
Redaktor naczelny: Tomasz Leyko.
Redakcja: D. Kozik, M. Konopka, A. Gorzelak-Nieduży,
S. Kieszkowski, M. Mielniczuk.
Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania i skracania
nadesłanych tekstów. Przygotowanie do druku i druk:
Wydawnictwo TRIADA, Będzin, tel. 32 267 71 73.
Nakład 2000 egzemplarzy.

W trudnym czasie zdaliśmy egzamin

Rozmowa z marszałkiem Władysławem Ortyłem

Rozmawiał Tomasz Leyko

■ – **Panie marszałku poprzedni numer Przeglądu zapowiadał zupełnie inną rzeczywistość. Pandemia koronawirusa pokrzyżowała wiele planów, również tych dotyczących województwa podkarpackiego?**

– To było duże zaskoczenie. Doniesienia o tym wirusie docierały przecież do nas już od początku roku, ale nikt nie przypuszczał, że będzie rozprzestrzeniał się aż na taką skalę.

■ – **Konieczne były szybkie działania i odważne decyzje?**

– Zdecydowanie tak. Oprócz typowo doraźnych kroków musieliśmy zmierzyć się ze skutkami ekonomicznymi i społecznymi przymusowej izolacji społeczeństwa. Nikt początkowo nie przypuszczał, że potrwa to tak długo. Młodzież po kilku tygodniach miała wrócić do zajęć, tymczasem pojawiła się w szkołach dopiero po świadectwa. Trudno powiedzieć, jak będą wyglądały kolejne miesiące, bo wirus jak widać nie odpuszcza.

■ – **Jakie kroki były niezbędne?**

– Przede wszystkim chcieliśmy uruchomić pomoc dla naszych szpitali. Placówka w Łańcucie została tymczasowo przekształcona w szpital dedykowany do leczenia tylko i wyłącznie chorych na Covid-19. Mamy w regionie także 6 szpitali zakaźnych. Nie wiedzieliśmy jaka będzie skala pandemii, ale znaleźliśmy potrzeby naszych służb medycznych. Jeszcze w marcu zarząd województwa powołał Komitet Sterujący, który podjął działania w zakresie skierowania funduszy z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020 na walkę z koronawirusem SARS-CoV-2. Komitet ten tworzą wojewoda Ewa Leniart, Podkarpacki Państwowy Wo-

jewódzki Inspektor Sanitarny Adam Sidor i moja skromna osoba. W ten sposób powstała nasza podkarpacka tarcza antykryzysowa (więcej o tarczy na str. 6). Pandemia kiedyś się skończy dlatego zaproponowaliśmy tzw. program dla ozdowieńców, który wspólnie będziemy realizować z wojewodą, Uniwersytetem Rzeszowskim i sanepidem. Osoby, które przeszły zakażenie bądź chorowały na Covid19 pozwolą nam zdobyć wiedzę na temat wirusa (więcej o programie na str. 10).

■ – **Jako województwo mogliśmy liczyć na pomoc przedsiębiorców?**

– Za to im szczególnie dziękujemy. Szpitale, Domy Pomocy Społecznej i inne placówki mogły liczyć na bogate wsparcie. To maseczki, respiratory, kombinezony i wiele innych niezbędnych rzeczy, które przekazali za naszym pośrednictwem lub bezpośrednio potrzebującym. Współpraca z podkarpackim biznesem układa się bardzo dobrze. Stworzyliśmy coś w rodzaju platformy wymiany doświadczeń. Chcemy wiedzieć jakie są ich potrzeby, jakie oczekiwania, ale również co my przygotowaliśmy dla nich (więcej o tym na str. 6-7).

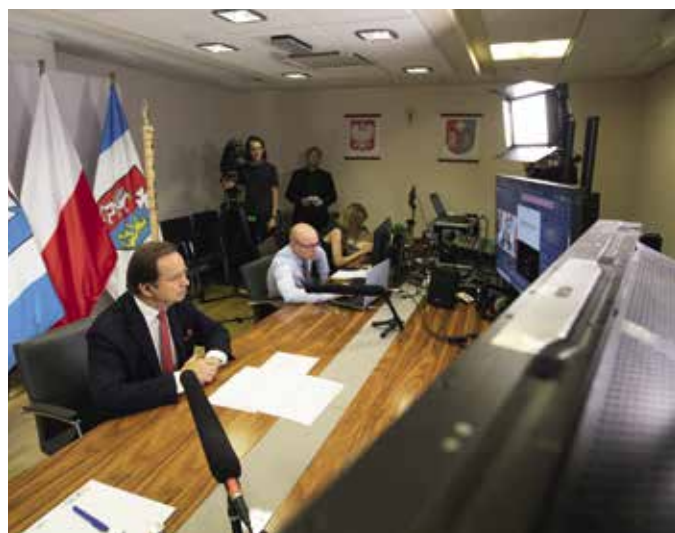
■ – **Jak urząd, a jak marszałek przestawili się na nowy tryb pracy?**

– To dla nas wszystkich było nowe doświadczenie. Daliśmy radę. Zarząd cały czas spotyka się zdalnie. Posiedzenia odbywają się za pomocą specjalnej aplikacji, podobnie obraduje sejmik. Przez prawie dwa miesiące większa część urzędników pracowała w domach i urząd bardzo dobrze funkcjonował. Po odmrożeniu wielu nakazów wróciliśmy do normalnej, stacjonarnej pracy, ale w reżimie sanitarnym. Zarząd i sejmik wciąż spoty-

kają się w sieci. Musieliśmy odwołać drugi zjazd konwentu marszałków, ale trzeci także postanowiliśmy przenieść do internetu i również nie było z tym problemu. Obrady były bardzo owocne. Dzięki temu mieszkańcy województwa mogli usłyszeć od przedstawicieli Komisji Europejskiej wiele ciepłych słów, szczególnie o działaniach naszego samorządu i polskiego rządu w czasie pandemii. Mieliśmy debatację o nowej perspektywie finansowej, a wymienialiśmy się trudnymi doświadczeniami na polu pandemii.

■ – **Rząd jak zwykle był wsparciem, a pomoc była potrzebna nie tylko na walkę z wirusem, ale i żywiołom?**

– To również smutny akcent tego roku. Nawiedził nas żywioł, którego wcześniej nie doświadczyliśmy. W czerwcu walczyliśmy nie ze zwykłą powodzią, ale ulewnymi nawałnicami i deszczami, które momentami siały спустoszenie w wielu miejscowościach Podkarpacia. Woda, która przybieła z minuty na minutę, pod olbrzymim ciśnieniem dokonywała wielkich zniszczeń i równie szybko opadała. Straty są znacznie większe niż przy stacjonarnej powodzi. Na zniszczonych terenach momentalnie pojawił się premier i prezydent RP. Rząd błyskawicznie podjął decyzje i poszkodowani pierwsze pieniądze otrzymali kilkadziesiąt godzin po tragedii. Samorząd województwa równie szybko podjął pierwsze decyzje związane z odbudową zniszczonej infrastruktury. Chcemy też pomóc poszkodowanym samorządom. Pierwsza połowa 2020 roku zapadnie nam na długo w pamięci. Jestem przekonany, że teraz może być tylko lepiej, ale śmiało mogę powiedzieć, że w tym trudnym okresie zdaliśmy egzamin.

Marszałkowie w Arłamowie i... w sieci

Daniel Kozik, fot. M. Mielniczuk

Dyskusje dotyczące nowej perspektywy finansowej, w tym odbudowy gospodarki regionów po pandemii koronawirusa, polityki senioralnej, a także kwestii związanych z ekologią, zdrowiem i dziedzictwem kulturowym – to krótkie podsumowanie ostatnich dwóch konwentów marszałków.

Rozpoczęcie konwentu w Arłamowie

Uczestnicy konwentu chętnie zabierają głos w wielu sprawach

Przez pół roku samorząd Podkarpacia przewodniczył konwentowi. W lutym obradowano w Arłamowie, w czerwcu w związku z pandemią uznano, że najbezpieczniejszym miejscem będzie internet.

– *To okazja do poszukiwania wspólnych rozwiązań w zakresie samorządności, kiedy dyskutujemy o rzeczach ważnych dla regionów i ich mieszkańców. Głos konwentu przyczynia się do tego, aby nasze postulaty trafiały do rządu, ponadto jego celem jest wymiana dobrych praktyk między poszczególnymi regionami* – mówił marszałek Władysław Ortyl.

Rozmowy o budżecie UE

Nowa perspektywa finansowa była tematem dominującym na pierwszym konwencie. O związanych z nią wyzwaniach mówiła Małgorzata Jarosińska-Jedynak, Minister Funduszy i Polityki Regionalnej, która zachęcała, aby regiony stawiały na projekty innowacyjne dające im szansę na szybszy wzrost gospodarczy. O celach Europejskiego Funduszu Społecznego, które mają przelożyć się na stworzenie Europy bardziej zintegrowanej mówiła natomiast Andriana Sukova z Komisji Europejskiej.

O demograficznych wyzwaniach

Polityka senioralna i wyzwania w zakresie ekologii i ochrony środowiska – to kolejne tematy, nad którymi pochylił się marszałkowie. Kazimierz Kuberski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej mówił o ministerialnym programie aktywizacji osób starszych i zapobieganiu wykluczeniu. Judit Rozsa z Komisji Europejskiej mówiła o problemie starzenia się społeczeństwa europejskiego i związanych z nim wyzwaniach demograficznych. Z kolei Tomasz

Czop, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie podsumował dotychczasowe działania związane z polityką senioralną w latach 2014-2020.

Na zakończenie konwentu rozmawiano o ekologii i ochronie środowiska. Jarosław Wróbel, wiceprezes PGNiG mówił o specyfice polskiej energetyki oraz gospodarce opartej na zeroemisyjności.

Konwent na monitorach

Drugie posiedzenie Konwentu Marszałków odbyło się już w zupełnie nowej, internetowej rzeczywistości. W dyskusji wyraźnie dominowały sprawy związane z budżetem UE oraz polityką spójności dla odbudowy europejskiej gospodarki oraz regionów po pandemii koronawirusa.

Rozmowy on-line

Pochwały pod adresem polskich regionów padły z ust Marc'a Lemaitre z Komisji Europejskiej, który gratulował szybkiej reakcji na kryzys wywołany koronawirusem. Polskę chwaliła również Andriana Sukova za to, jak poradziła sobie w walce z pandemią.

Miliardy euro na odbudowę gospodarki

Epidemia koronawirusa wywołała potrzebę wsparcia europejskiej gospodarki miliardami euro. O **Europejskim Planie Odbudowy** mającym na celu wsparcie europejskiej gospodarki osłabionej w skutek epidemii mówiła Małgorzata Jarosińska-

Jedynak, która zwróciła uwagę na to, że – zgodnie z propozycją KE – Polska byłaby trzecim, w ujęciu netto, największym jego beneficjentem. Minister przedstawiła też działania rządu prowadzone w ramach Tarczy Antykryzysowej.

Na konwencie zaprezentowano program przeciwdziałania skutkom choroby COVID-19 w województwie podkarpackim, który powstał, aby wspierać projekty skierowane do „oszdowieńców” czyli osób, które przeszły już koronawirusa.

– *Chcemy pomóc mieszkańcom regionu, którzy zakończyli okres choroby Covid 19, by jak najszybciej mogli wrócić do pełnego zdrowia i normalnego funkcjonowania w życiu społecznym* – mówił o projekcie marszałek Władysław Ortyl.

Rzecz o kulturze

Konwent marszałków był także okazją do pochylenia się nad sposobami ochrony i upowszechniania w Polsce i polskich regionach dziedzictwa kulturowego. O działaniach podejmowanych w tej sferze na szczeblu rządowym mówił sekretarz stanu Jarosław Sellin.

Na obu konwentach przyjęto w sumie 15 stanowisk dotyczących m.in.: programów operacyjnych, tarczy antykryzysowej, transportu, gospodarki odpadami, rozwojem obszarów wiejskich i ochroną środowiska.

Kolejny konwent marszałków odbędzie się w województwie lubuskim, a Władysław Ortyl przekazał już marszałek Elżbiecie Polak, laskę marszałkowską, będącą symbolem przewodniczenia temu ważnemu gremium. Konwent Marszałków jest organem opiniotwórczo-doradczym, a w jego skład wchodzi marszałkowie wszystkich województw. Konwent analizuje i opiniuje propozycje zmian legislacyjnych oraz omawia aktualne problemy samorządów województw.

Urząd w czasie pandemii

Monika Konopka

Nowe procedury przyjmowania petentów, nowe wymogi bezpieczeństwa, obrady w wirtualnej rzeczywistości i wiele innych radykalnych zmian wprowadził do urzędu koronawirus. Wiele wskazuje na to, że w podobny sposób Urząd Marszałkowski i inne publiczne instytucje będą w takim reżimie sanitarnym pracować jeszcze długo.

Zmiany w urzędzie marszałkowskim rozpoczęły się w połowie marca, wraz z kolejnymi restrykcjami wprowadzanymi przez rząd. To właśnie wtedy w urzędzie pojawili się żołnierze Podkarpackiej Brygady Obrony Terytorialnej, aby mierzyć przychodzącym do pracy osobom temperaturę, a część pracowników przeniosła się z pracą do swoich domów i mieszkań. Osoby, które chciały załatwić w urzędzie jakąś sprawę musiały to robić zaraz przy wejściu, w specjalnie wyznaczonym miejscu. Dla niektórych, jak np. dla pani Łucji Bielec z mieleckiej fundacji S.O.S. było to bardzo dziwne uczucie:

– Ten urząd zawsze taki otwarty, przyjazny, po którym tyle razy chodziłam załatwiając różne sprawy nagle został zamknięty, a ważna i cenna umowę dla mojej fundacji podpisywałam z urzędnikiem, który siedział

za szybą... – wspomina pani Łucja Bielec.

Sejmik online

6 kwietnia 2020 po raz pierwszy w historii obrady lokalnego parlamentu czyli Sejmiku Województwa Podkarpackiego odbyły się zdalnie. Wśród przyjętych uchwał znalazło się między innymi stanowisko z wyrazami wdzięczności dla lekarzy, pielęgniarek, ratowników medycznych i wszystkich pracowników służby zdrowia, a także dla służb mundurowych i pracowników sanepidu za pełną heroizmu i odpowiedzialności postawę w czasie epidemii koronawirusa.

– Podczas pierwszej zdalnej sesji sejmiku miałem dookoła kilka komputerów. To było takie małe, informatyczne centrum dowodzenia, niezbędne, aby móc

sprawnie prowadzić sesję, udzielać radnym głosu, sprawdzać wyniki głosowania – wspomina przewodniczący sejmiku Jerzy Borcz.

Internetowe konferencje, uroczystości i zarządy

Do internetu przeniosły się także posiedzenia zarządu województwa, wszelkiego rodzaju wydarzenia, kongresy i debaty, a także spotkania z dziennikarzami. Pierwsza taka internetowa konferencja prasowa odbyła się 20 kwietnia.

– Chcieliśmy jako biuro prasowe zachować kontakt, choć taki wirtualny, z dziennikarzami a nie tylko przez maile i telefon. Było to oryginalne doświadczenie prowadzić taką konferencję, wolę zdecydowanie spotkania w realnym świecie, ale nasze zdrowie to najcenniejsza rzecz jaką mamy i będziemy

Mierzenie temperatury wchodzącym do budynku UMWP stało się codziennością

Wywiadów członkowie zarządu udzielają częściej online

Tak załatwiane są sprawy w urzędzie

Filharmonicy koncertowali w czasie pandemii w TVP

w ten sposób pracować tak długo jak będzie to potrzebne – mówi Tomasz Leyko, rzecznik prasowy urzędu.

Wirtualnie marszałek spotykał się także z ministrami polskiego rządu oraz unijnymi urzędnikami. Poprzez internet łączył się z podkarpackimi przedsiębiorcami, aby rozmawiać z nimi o sytuacji regionalnego biznesu.

Do internetu przeniosły się też wydarzenia, które dotychczas obchodzone były w licznym gronie, między innymi obchody Dnia Samorządu Terytorialnego oraz tradycyjna pielgrzymka samorządowców do sanktuarium w Lubaczowie. Oba wydarzenia zostały ograniczone do mszy świętych, które transmitowano w internecie. Z kolei nieliczne rocznicowe uroczystości odbywały się bez udziału mieszkańców, w bardzo małym gronie osób, które składały kwiaty w maseczkach. Tak było np. w Narodowy Dzień Zwycięstwa, albo święto Konstytucji 3 Maja.

Konwent marszałków online

Zwieńczeniem wirtualnego funkcjonowania urzędu marszałkowskiego był Konwent Marszałków Województw RP, któremu w pierwszej połowie tego roku przewodniczy Podkarpacie.

– *To małe wyzwanie. Wszystkim mówcom trzeba było zapewnić komfortowy oddech, marszałkowi jako gospodarzowi, trzeba było zapewnić podgląd na wszystkich uczestników, aby mógł prowadzić i zarządzać całą dyskusją* – mówi Tomasz Wawaszczyk, współwłaściciel firmy zapewniającej techniczne zaplecze dla konwentu. W związku z udziałem gości z Komisji Europejskiej niezbędne było udostępnienie dwóch ścieżek audio w językach polskim i angielskim.

Gramy razem

Do internetu trafiły także wydarzenia kulturalne jednostek podległych urzędowi. Filharmonicy rzeszowscy zorganizowali wyjątkowy koncert „Gramy RAZEM” przygotowany specjalnie dla widzów TVP Rzeszów podczas pandemii. Koncert był wyjątkowym przedsięwzięciem telewizyjnym, gdyż muzycy podzieleni na sekcje grali w kilku wnętrzach Filharmonii Podkarpackiej. Orkiestra Symfoniczna pod dyrekcją Tomasza Chmiela wykonała utwory Stanisława Moniuszki - uwerturę „Bajka” oraz Mazura z opery „Straszny Dwór”.

Samorząd województwa podkarpackiego wraz z Kuratorium Oświaty w Rzeszowie oraz partnerami, tj. m.in. z Polskim Radiem Rzeszów, rzeszowskim oddziałem Telewizji Polskiej, Teatrem im. W. Siemaszkowej i Wojewódzkim

Domem Kultury w Rzeszowie realizuje specjalny program na czas pandemii dla uczniów podkarpackich szkół. Zgłoszone do programu placówki oświatowe, a za ich pośrednictwem uczniowie pod okiem nauczycieli, mogą otrzymać filmowe zapisy sztuk teatralnych, nagrać wypowiedzi artystyczne i literackie i zaprezentować na antenie radiowej, wziąć udział w konkursie recytatorskim poświęconym polskiej poezji religijnej, a także pracować wspólnie z aktorami teatru nad przygotowaniem do wystawienia wybranej sztuki scenicznej. Podkarpacka Komisja Filmowa zaproponowała z kolei opracowanie we współpracy z ekspertami własnych projektów filmowych przez uczniów oraz konkurs recenzji filmowych.

Zdalna sesja sejmiku województwa

Obchody rocznicy Konstytucji 3 Maja

Konferencja o pomocy dla domów opieki społecznej

Pierwsza konferencja prasowa online

Podkarpacka Tarcza Antykryzysowa

Monika Konopka

Pandemia koronawirusa sprawiła, że wiele podkarpackich firm znalazło się w bardzo trudnej sytuacji finansowej. Samorząd województwa już w pierwszych dniach gospodarczego zamknięcia rozpoczął procedury i działania, które miały na celu uruchomienie jak najszybszej pomocy dla lokalnego biznesu. Na Podkarpacką Tarczę Antykryzysową przeznaczono 350 mln złotych a ich źródłem są fundusze unijne.

Pieniądze w ramach tarczy pochodzą głównie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (330 mln) oraz pozostałe środki z ubiegłej perspektywy (20 mln). Fundusze zostały rozdysponowane w ramach trzech głównych filarów:

I filar: 50 mln złotych na pomoc dla szpitali

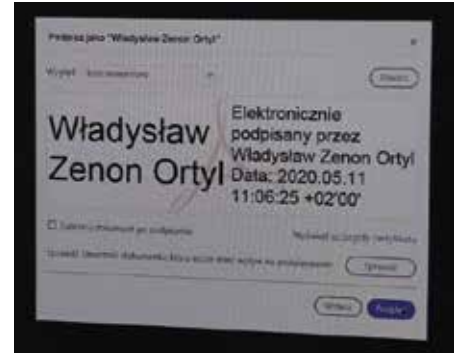
W pierwszej kolejności skierowano pomoc na najpilniejsze potrzeby medyczne – zakupy sprzętu i środków ochrony osobistej dla szpitali oraz placówek opiekuńczych. Z RPO 2014-2020 zaangażowano już ponad 21 mln. Oprócz kombinizonów, maseczek, gogli i rękawiczek z tej puli zostało kupionych 7 samochodów dla SANEPID-u do przewożenia próbek i 5 karetek transportowych dla stacji pogotowia. Kolejnych 10 karetek trafiło do pięciu stacji pogotowia ratunkowego działających w województwie w pierwszej połowie lipca. W trakcie jest także zakup kilkudziesięciu respiratorów dla szpitala w łańcucie oraz innych placówek leczących chorych zarażonych koronawirusem. Sprzęt na wyposażenie stacji dializ otrzyma także szpital w Dębicy. To główne medyczne zakupy

z unijnych funduszy. Szczegółowa lista jest znacznie większa. W sumie zakupy zamkną się w kwocie 30 mln złotych. Około 20 mln zostanie przeznaczony na projekt dotyczący wsparcia dla ozdowieńców. (Więcej o tym na stronie 10).

Pomoc dla podkarpackich placówek dociera także z innych źródeł, m.in. z Agencji Rezerw Materiałowych, z której do województwa trafiły maseczki. PKN Orlen przekazał płyn do dezynfekcji, a dzięki akcji „Drukujemy dla medyków” prowadzonej przez Podkarpackie Centrum Innowacji, przekazano 7 tys. sztuk przyłbic. Pomogło także wiele innych firm. Dzięki ich wsparciu udało się zakupić kombinizony, płyny do dezynfekcji oraz maseczki. Same tylko Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” kupiły za ponad 1,7 mln złotych dla Szpitala Zakaźnego w łańcucie kompletne, certyfikowane kombinizony ochronne.

II filar: 220 mln złotych dla biznesu

Pomoc dla podkarpackiego biznesu od początku pandemii była dla zarządu województwa w grupie zadań priorytetowych. Kiedy gospodarka nagle „stanęła”,

Elektroniczny podpis – złożony pod pożyczkami płynnościowymi dla przedsiębiorców

zarząd województwa rozpoczął starania, aby uruchomić pieniądze z Regionalnego Programu Operacyjnego na wsparcie dla firm. Po ustaleniach z ministerstwem i Komisją Europejską udało się wygospodarować aż 220 mln zł na dodatkowy instrument finansowy – **pożyczkę płynnościową**. Mogą z niej skorzystać przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą na terenie Podkarpacia. Pożyczkami zajmuje się Bank Gospodarstwa Krajowego.

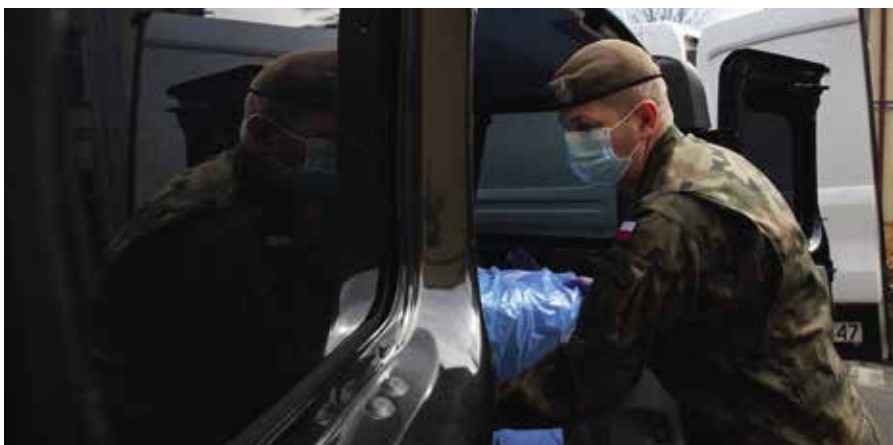
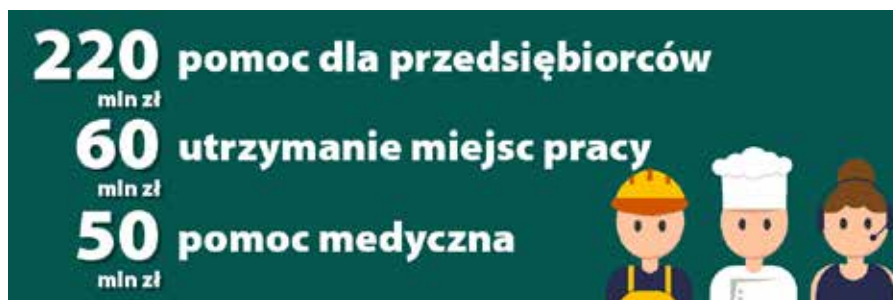
– *Formalności staraliśmy się załatwić jak najszybciej, wiedząc jak pilna jest ta pomoc, ale nie wszystko mogliśmy przyspieszyć* – tłumaczy marszałek Władysław Ortyl.

O pożyczki płynnościowe – w wysokości do 600 tysięcy złotych – przedsiębiorcy mogą się starać od początku lipca 2020 r. Mogą je przeznaczyć na różne potrzeby:

– *Przedsiębiorca może dzięki takiej pożyczce zapłacić np. wynagrodzenia, zobowiązania wobec ZUS czy Urzędu Skarbowego, kupić towar, opłacić media, czy zapłacić faktury, które są z datą od 1 lutego 2020 r., a nie zostały dotychczas opłacone z powodu strat związanych z pandemią* – mówi wicemarszałek Piotr Pilch.

Oprócz pożyczek urząd marszałkowski przygotował dla firm także wiele innych ułatwień, między innymi **uproszczenie procedur wypłaty środków oraz uruchomienie systemu zaliczkowego dla przedsiębiorców**.

Zarząd województwa przeznaczył także pieniądze pozostałe z **Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013**, na pomoc dla podkarpackich przedsiębiorców mających utrudniony dostęp do finansowania. Chodzi o środki zarządzane przez Podkarpacki Fundusz Rozwoju z przeznaczeniem na pożyczki i poręczenia dla lokalnych firm.

Kombinezony i maseczki dla terytorialsów od Siarkopolu

Zarząd przekazał do PFR środki w wysokości ponad 71 mln zł, z czego w dyspozycji pozostaje nadal ponad 20 mln złotych.

III filar: 60 mln na rynek pracy

Do podkarpackiego biznesu kierowana jest także pomoc na utrzymanie miejsc pracy. Na ten cel zostało przeznaczonych 60 mln złotych z Europejskiego Funduszu Społecznego dostępnych w ramach RPO WP 2014-2020. Pieniądże te są dedykowane pracodawcom oraz ich pracownikom, osobom prowadzącym działalność gospodarczą oraz NGO. Wsparcie zostało uruchomione poprzez **powiatowe urzędy pracy** w regionie.

Zespół do zadań gospodarczych

Niemal od początku pandemii zarząd województwa był w roboczym kontakcie z przedstawicielami podkarpackiego biznesu. W połowie kwietnia poprzez łącza internetowe odbyła się pierwsza konferencja z ich udziałem oraz dyrektorów wiodących instytucji otoczenia biznesu i szefów departamentów UMWP zajmujących się gospodarką. To wówczas pojawiła się propozycja stworzenia specjalnej strony internetowej, na której znajdują się wszystkie potrzebne informacje dla podkarpackich firm o tym, z jakiego wsparcia i gdzie można skorzystać w czasie kryzysu. Strona powstała w szybkim tempie i zawiera uzupełniane na bieżąco, przydatne wiadomości dla biznesu:

www.tarcza.podkarpackie.pl

Kolejne wirtualne spotkanie z biznesem pod koniec kwietnia było już pierwszym posiedzeniem zespołu ds. pobudzania aktywności podkarpackiej gospodarki. Zespół liczy kilkadziesiąt osób, m.in. w jego skład wchodzi członkowie

zarządu województwa podkarpackiego, radni sejmiku województwa, przedsiębiorcy oraz przedstawiciele instytucji okołobiznesowych.

Pomoc dla domów opieki społecznej

Specjalną tarczę ochronną nad placówkami zajmującymi się opieką społeczną roztoczył Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie. Na przeciwdziałanie skutkom koronawirusa ROPS planuje prze-

znaczyć łącznie około 27 mln złotych. Domy opieki już otrzymały środki ochrony osobistej kupione w ramach pierwszych projektów realizowanych z unijnych programów. Kolejne zakupy są realizowane. DPS-y będą też mogły ubiegać się o środki na takie cele jak zatrudnienie dodatkowej kadry, zespołów pracujących przy mieszkańcach DPS, dodatkowe wynagrodzenie, zapewnienie miejsc do odbywania kwarantanny dla mieszkańców tzw. miejsc przejściowych i na wiele innych działań niezbędnych w czasie pandemii.

Samochody urzędu rozwoziły po całym regionie potrzebne maseczki

Kombinezony dla szpitala zakaźnego w łańcucie od Zakładów Magnezytowych z Ropczyc

Karetki kupione za unijną pomoc

Maseczki od firmy Olimp Labs

PODKARPACKIE

zmagania z pandemią
koronawirusa

zakup karetek, bezpośrednich środków ochrony dla personelu medycznego,
stała współpraca z rządem w celu przeciwdziałania COVID-19, pomoc dla przedsiębiorców -
stworzenie Podkarpackiej Tarczy Antykryzysowej, codzienna profilaktyka.

Podkarpackie zaczęło innowacyjny projekt dla ozdowieńców

Aleksandra Gorzelak-Nieduży

Podczas, gdy eksperci Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) cały czas alarmują, że pandemia koronawirusa w różnych zakątkach świata przyspiesza, na Podkarpaciu już zainicjowano pionierski projekt, skierowany do tych, którzy chorobę już pokonali. Ma on pomóc tzw. „ozdowieńcom” odzyskać siły i wrócić do normalnego życia.

– *Uruchamiamy moce i potencjał, jakie tkwią na Podkarpaciu, aby pomóc mieszkańcom, którzy zakończyli okres choroby Covid 19, by jak najszybciej mogli wrócić do pełnego zdrowia i normalnego funkcjonowania w życiu społecznym* – stwierdził marszałek Władysław Ortyl tuż przed podpisaniem listu intencyjnego, inauguracyjnego nowego programu.

Podpisy pod dokumentem uruchamiającym prace nad programem złożyli także wojewoda podkarpacki Ewa Leniart i Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny Adam Sidor. Instytucje te tworzą komitet sterujący programem. Sygnatariuszem listu został także rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. Sylwester Czopek, bo to właśnie uczelnia wraz z Kliniką Szpitala Wojewódzkim nr 1 im. F. Chopina będą koordynować program.

– *COVID-19 to nowa choroba, jej przebieg kliniczny jest dopiero przedmiotem obserwacji i analiz. Jednakże z już dostępnych doniesień wynika, że tzw. „ozdowieńcy”, czyli osoby, które*

pomyślnie zakończyły okres choroby, potwierdzony negatywnym wynikiem testu na obecność wirusa w organizmie, z powodu przebytych stanów zapalnych doświadczają licznych, bardzo poważnych uszczerbków na zdrowiu, powikłań oraz nieodwracalnych zmian w funkcjonowaniu np. płuc. Chcemy, by nasze działania pomogły rekonwalescentom „zawalczyć” o pełnię zdrowia – podkreślał marszałek Władysław Ortyl.

Już w czasie uroczystości „zdalnego” podpisania listu intencyjnego jego sygnatariusze podkreślali innowacyjny charakter programu.

– *Chcę wyrazić ogromne uznanie dla pana marszałka, że podjął inicjatywę i stworzył mechanizm, aby ten projekt badawczo-inwestycyjny został podjęty. Jesteśmy liderem w skali kraju – powiedział wojewoda Ewa Leniart.*

Założeniem „Programu przeciwdziałania skutkom choroby COVID-19 w województwie podkarpackim” jest opracowanie oraz wdrożenie komplementarnych projektów, działań i przedsięwzięć, które

wesprą powrót rekonwalescentów do życia społecznego, zwłaszcza na rynek pracy. Będzie to możliwe dzięki monitorowaniu stanu ich zdrowia, kompleksowemu leczeniu oraz rehabilitacji. Projekty w ramach programu będą finansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020, ze środków przyszłej perspektywy finansowej UE, z budżetu państwa, budżetu województwa podkarpackiego, NFZ i innych źródeł.

– *Jesteśmy w fazie epidemicznej, a ten projekt wchodzi już w kolejny etap procesu postpandemicznego. Dziękuję panu marszałkowi za to perspektywiczne myślenie i deklaruję naszą pełną współpracę* – mówił w czasie inauguracji projektu Adam Sidor, Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny.

Pierwszy z projektów w ramach programu będzie miał wymiar systemowy, badawczo – epidemiologiczny. Jego komponentami będą badania epidemiologiczne, obserwacja pacjentów, stworzenie rejestru, banku próbek materiału biologicznego oraz analiza i wdrażanie

Otwarcie poradni dla ozdowieńców 1 lipca podczas konferencji prasowej ogłosił marszałek Władysław Ortyl

foto. M. Mielniczuk

nievv osocza. Częścią działania będzie także opieka psychologiczna oraz szkolenia personelu medycznego. Koordynatorem projektów będzie Uniwersytet Rzeszowski, a partnerami Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1, Kliniczny szpital Wojewódzki nr 2 a także Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna i Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa.

– *Cieszę się, że pan marszałek dostrzegł potencjał uniwersytetu. Projekt jest innowacyjny i zawiera w sobie pewną dozę niepewności. Mamy nadzieję na dobre rezultaty naszych badań. To pierwszy taki projekt w Polsce a to oznacza, że inni naukowcy będą się do niego odwoływać* – podkreślał prof. Sylwester Czopek, rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego.

W ramach podpisanego programu zrealizowany zostanie także projekt inwestycyjny o wartości około 30 mln złotych. Jego liderem będzie specjalistyczny wojewódzki ośrodek pulmonologiczny, ukierunkowany na leczenie przewlekłych chorób układu oddechowego. Dzięki projektowi możliwe będzie utworzenie oddziału rehabilitacji stacjonarnej, a także izby przyjęć dającej możliwość zachowania procedur umożliwiających walkę z epidemią COVID-19, co znacznie poszerzy możliwości leczenia powikłań po pandemii.

– *Nie możemy pozwolić sobie na bierność – już wychodzimy w przyszłość* – podkreśla inicjator działań, marszałek Władysław Ortyl.

Prace nad doprecyzowaniem projektów w ramach programu już trwają. Na obydwu działania zarezerwowana została kwota około 40 mln złotych ze środków RPO WP 2014-2020.

Przy programie dla ozdowieńców od początku współpracuje wojewoda podkarpacki Ewa Leniart

Aż 30 mln złotych samorząd województwa przeznacza na projekt inwestycyjny dla wyleczonych z COVID-19

Marszałek Władysław Ortyl nadzoruje rozbudowę szpitala

Nowootwarta poradnia już przyjęła 30 pacjentów

fot. M. Mielniczuk

fot. M. Mielniczuk

Przerażający widok

T. Leyko, M. Konopka

Czerwcowe ulewne deszcze i nawałnice siały spustoszenie w kilku powiatach Podkarpacia. Żywiot w błyskawicznym czasie spowodował olbrzymie zniszczenia.

- *To była powódź błyskawiczna. Woda przybierała z minuty na minutę i zabierała wszystko ze sobą* – tak wspominali to co się działo mieszkańcy.

Zniszczone tereny odwiedził prezydent Andrzej Duda i premier Mateusz Morawiecki, którzy zadeklarowali pomoc dla wszystkich poszkodowanych. Pierwsze pieniądze zostały przelane już kilkadziesiąt godzin później. Ale straty na zalanych terenach będą ogromne. – *To specyficzny kataklizm, inny niż powódzie z którymi do tej pory mieliśmy do czynienia. W poprzednich latach woda stała i po pewnym czasie opadała. Teraz to był nagły przypływ, który po drodze niszczył ludzki dobytek. Widok jaki zobaczyliśmy był przerażający* – opisywał marszałek Władysław Ortyl, który również oglądał ogrom zniszczeń.

Najbardziej dotknięte zostały powiaty: przemyski, przeworski, łańcucki, rzeszowski, jasielski, brzozowski i krośnieński. Tragiczna sytuacja jest m.in. w Trzcinicy w powiecie jasielskim. Ucierpiały drogi wojewódzkie. Konieczny będzie gruntowy remont dróg i mostów, a w niektórych przypadkach całkowita odbudowa. Tylko na drogach wojewódzkich kwoty sięgają już prawie 100 mln zł. Na DW 835 w miejscowości Hadle Szklarskie fragment drogi został całkowicie zniszczony. Uszkodzony został również most. Poważne uszkodzona została DW 877 na odcinku od Dylągówki do Szklar, gdzie osunęła się część jezdni. Na tej samej drodze w Woli Rafałowskiej jest mocno uszkodzony most. Zniszczony został także duży fragment łącznika w ciągu DW 992 w Jaśle. To tylko niektóre przykłady.

Zarząd województwa natychmiast zdecydował o przekazaniu 4 mln zł z rezerw na doraźne remonty w infrastrukturze. Ponadto gminy, które otrzymały niedawno dofinansowanie do budowy dróg dojazdowych do gruntów rolnych, a ucierpiały podczas ostatniego kataklizmu będą zwolnione z wkładu własnego, który wynosi 20 procent. Zarząd rozważy także wsparcie na remont już istniejących dojazdówek w gminach, które ucierpiały podczas powodzi.

W środę 8 lipca odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Sejmiku Województwa Podkarpackiego, gdzie podjęto kolejne decyzje

dotyczące wsparcia. Radni przyjęli zmiany w budżecie, które pozwoliły przeznaczyć 5 mln złotych na pomoc gminom, powiatom i bezpośrednio mieszkańcom Podkarpacia. Siedem powiatów otrzymało łącznie 3 mln złotych. Są to powiaty: jasielski (230 tys.), krośnieński (480 tys.), łańcucki (423 tys.), przemyski (420 tys.), przeworski (403 tys.), rzeszowski 820 tys.) i brzozowski (224 tys.).

Radni zdecydowali także o zwiększeniu pieniędzy dla gmin na budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych, których łącznie będzie ponad 1,5 mln złotych. Pieniądze te – pochodzące z opłat za wyłączenie gruntów z produkcji rolnej – mogą być wykorzystane na interwencje powodziowe na drogach gminnych.

Decyzją sejmiku 450 tys. trafi do gmin z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków celowych lub specjalnych dla poszkodowanych mieszkańców. Pomoc została rozdzielona następująco:

Gmina Markowa	35 tys. zł
Gmina Wojszówka	35 tys. zł
Gmina Chmielnik	35 tys. zł
Gmina Dubiecko	35 tys. zł
Gmina Bircza	35 tys. zł
Gmina Jawornik Polski	35 tys. zł
Miasto Jasło	35 tys. zł
Gmina Łańcut	35 tys. zł
Gmina Kołaczyce	35 tys. zł
Gmina Jasienica Rosielna	35 tys. zł
Miasto i Gmina Kańczuga	45 tys. zł
Gmina Jasło	55 tys. zł

Na nadzwyczajnej sesji sejmiku marszałek poinformował, że z budżetu województwa zostało w pierwszych dniach po powodzi rozdysponowanych 13 mln złotych na naprawę infrastruktury drogowej oraz pomoc mieszkańcom.

W hołdzie wielkiemu Polakowi

Daniel Kozik, fot.: A. Józefczyk

Święty Jan Paweł II swoimi naukami i życiową postawą zmieniał serca i postawy ludzi na całym świecie. W tym roku, 18 maja, przypadła jubileuszowa, bo setna już rocznica Jego urodzin. W uznaniu zasług Ojca Świętego Jana Pawła II dla dziejów świata i Ojczyzny, Województwo Podkarpackie uczciło to wydarzenie poprzez e-Seminarium Papieskie.

– *Święty Jan Paweł II był człowiekiem niezwykłym, cieszącym się ogromnym autorytetem na całym świecie, a zwłaszcza w kraju ojczystym, do którego często wracał nie tylko w swoich wspomnieniach, ale także podczas licznych pielgrzymek. Jego nauki, jakie przez całe swoje życie kierował do wiernych, ciągle żyją w nas – Polakach wydając owoce w postaci wierności kościołowi i Bogu. Nasz rodak odegrał szczególną rolę w krzewieniu wiary w ludzkich sercach. Swoim życiem dawał świadectwo milionom ludzi nauczając, jak być dobrym człowiekiem i katolikiem* – powiedział tuż przed seminarium marszałek Władysław Ortyl.

Szerokie grono uczestników

W dyskusji, oprócz abp. Mieczysława Mokrzyckiego, metropolity lwowskiego udział wzięli m.in.: ks. abp Adam Szal – metropolita przemyski, ks. bp Marian Rojek – biskup diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej, ks. bp Krzysztof Nitkiewicz - biskup sandomierski, Ewa Leniart – wojewoda podkarpacki, Małgorzata Kosiarska z Regionalnego Centrum Kardynała Karola Wojtyły oraz siostra Anna Telus z Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II Sióstr Prezentek w Rzeszowie.

Uczestnicy i prelegenci e-Seminarium Papieskiego, wspominając św. Jana Pawła II, zwrócili uwagę na doniosły wymiar jego działalności duszpasterskiej i pedagogicznej. Przypomnieli

także bogate w dzieła ewangelizacyjne pielgrzymki papieskie do miejscowości z obszaru województwa podkarpackiego oraz związki Karola Wojtyły z naszym regionem, jeszcze zanim został wybrany na następcę św. Piotra.

Piękne słowa o papieżu Polaku

Arcybiskup Mieczysław Mokrzycki powiedział, że wybór kardynała Karola Wojtyły na głowę kościoła katolickiego był wielkim zaskoczeniem:

– Dla nas - żyjących za żelazną kurtyną zaistniało światło nadziei, bo oto po tamtej stronie znalazł się człowiek, który rozumiał nasze rozterki, troski i pragnienia. Można powiedzieć, że mieliśmy swojego człowieka, który upomni się o naszą wolność – mówił arcybiskup Mokrzycki.

Znaczącym efektem seminarium była informacja o przekazaniu przez samorząd województwa budynku przy ul. Lisa-Kuli na rzecz Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II Sióstr Prezentek w Rzeszowie.

Na spotkania z Janem Pawłem II przybywały tłumy wiernych

Powitanie Jana Pawła II na lotnisku Targowiska-Lężany, 1997 r.

Papież błogosławi pielgrzymom na lotnisku w Krośnie

Grafika: S. Kieszkowski

Uczczono pamięć kardynała Sapiehy

Daniel Kozik, fot.: YT/Kolegium Wigierskie

Spotkanie przy dębie pamięci, okolicznościowe sympozjum oraz msza święta – tak wyglądały obchody 153. rocznicy urodzin Księcia Adama Stefana kardynała Sapiehy w Krasicy – w miejscu urodzin „Niezlomnego Księcia i Biskupa”. Udział w wydarzeniu wzięli marszałek Władysław Ortyl.

Sesja okolicznościowa „Polska – Genius Loci” pt. „Pamięć i Tożsamość Rzeczypospolitej” rozpoczęła się złożeniem kwiatów pod dębem pamięci dla uczczenia postaci Księcia Kardynała i św. Jana Pawła II. Drugą jej odsłoną było sympozjum, podczas którego dr Żaneta Niedbała z fundacji Pro Arte et Historia, wprowadziła uczestników w ideę „genius loci Krasicy”.

Okolicznościowe orędzie

W sympozjum głos zabrał marszałek Władysław Ortyl, który wygłosił okolicznościowe orędzie z okazji rozpoczęcia obchodów setnej rocznicy urodzin św. Jana Pawła II:

- Ziemie Województwa Podkarpackiego obfitują w ślady i wspomnienia po Karolu Wojtyśle – świętym Janie Pawle II. Były przez Niego odwiedzane w różnych okresach życia. Podczas swego pontyfikatu na Stolicy Piotrowej, Ojciec Święty przybywał na tereny należące do Województwa Podkarpackiego kilkakrotnie, zawsze pozostawiając ważne przesłanie, osobiste refleksje, podkreślając patriotyzm i wierność tradycji, a nade wszystko świadectwo swego zawierzenia Bogu i swego apostołstwa – mówił marszałek, jednocześnie zwracając uwagę na to, że rocznica ta może stać się okazją do ponownego przywołania dziedzictwa wielkiego papieża:

– Rozpoczynające się obchody setnej rocznicy Jego urodzin mogłyby być dla nas, mieszkańców Województwa Podkarpackiego, nie tyle okazją do ponownego przypomnienia historycznych związków Karola Wojtyły – św. Jana Pawła II z tymi ziemiami i ich mieszkańcami, nie tylko okazją do przywołania Jego myśli i gestów tutaj wyrażonych, ale przede wszystkim mogłyby być dobrym powodem do odczytania przez nas tego – Wojtyłowego Dziedzictwa i przyjęcia go na nowo w taki sposób, aby zacząć je twórczo eksploatować i aby zacząć wpisywać je w nasze regionalne życie społeczne – kontynuował. Władysław Ortyl w swoim orędziu wyraźnie zaakcentował ideę obchodów:

– Proponuję, aby ideą przewodnią tych obchodów była rola edukacji i wychowania w rozwoju osobowym i społecznym, ale edukacji tworzonej w oparciu o dziedzictwo św. Jana Pawła II. Dziedzictwo to z kolei byłoby odczytywane także z uwzględnieniem tych jego elementów i treści, które dzięki okolicznościom historycznym wpisane są już w tożsamość miejscowości i ziem położonych na terenie Województwa Podkarpackiego – powiedział marszałek.

Na rzecz pamięci Wielkiego Polaka

Sesja okolicznościowa zainaugurowała obchody setnej rocznicy urodzin Świętego Jana Pawła II organizowane w ramach Karty Solidarności. Karta Solidarności jest instytucją społeczną, tworzoną z intencją upamiętnienia osoby i twórczości Karola Wojtyły - św. Jana Pawła II oraz dla krzewienia kultury solidarności w oparciu o dziedzictwo Świętego Papieża.

Dzięczyna msza święta

Uroczystości w Krasicy zakończyła msza święta odprawiona w intencji dziękczynnej za dar życia i dzieła Księcia Adama Stefana Kardynała Sapiehy – Wychowawcy Świętego Jana Pawła II, w kościele p.w. św. Marcina z Tours Biskupa. Spotkanie przy dębie, sympozjum i msza święta były transmitowane za pośrednictwem serwisu YouTube.

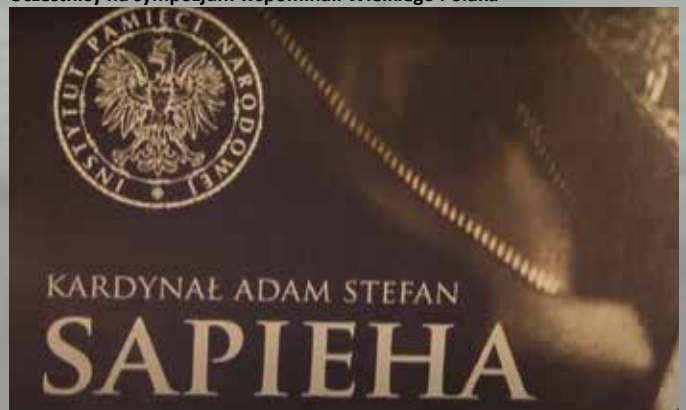
Marszałek z wieniec kwiatów zmierza pod dęb pamięci

Książ Adam Sapieha urodził się w Krasicy

Uczestnicy na sympozjum wspominali Wielkiego Polaka

Odeszli lecz pozostaną w nas

Śmierć każdego człowieka umniejsza mnie albowiem jestem zespolony z ludzkością. Przeto nigdy nie pytaj komu bije dzwon. Bije on Tobie... te słowa angielskiego poety Johna Donne'a, napisane przed kilkuset laty, nie straciły swej aktualności. W ostatnim czasie Podkarpacie żegnało kilku swych wybitnych, utalentowanych synów, którzy pozostawili swój ślad w historii regionu.

Krzysztof Penderecki

Ten wybitny kompozytor, dyrygent, pedagog muzyczny, syn podkarpackiej ziemi odszedł pod koniec marca 2020 roku. – *To nieodżałowana strata dla światowej kultury i sztuki* – napisał marszałek Władysław Ortyl składając kondolencje małżonce, rodzinie i bliskim kompozytora – *Żegnam wybitnego Polaka, który swoje życie poświęcił muzyce, hojnie dzieląc się swym talentem ze światem. Żegnam geniusza, który przez kolejne dekady rozstawiał w świecie imię Polski i Podkarpacia, na zawsze zyskując miejsce w Panteonie Sztuki.*

Krzysztof Penderecki urodził się w 1933 roku w Dębicy. Międzynarodowe uznanie zyskał właśnie jako twórca awangardowy, wpisując się w nurt polskiej szkoły kompozytorskiej XX wieku. Przez kolejne dekady tworzył muzykę będącą poszukiwaniem nowego rodzaju brzmienia, syntezą tradycji i nowoczesnych środków wyrazu, w dążeniu do jej uniwersalnego charakteru. Świat muzyki wzbogacił komponując między innymi opery, symfonie, utwory orkiestrowe i koncerty instrumentalne.

Światowy rozgłos przyniosły mu: „Tren Ofiarom Hiroszimy”, „Stabat Mater”, „Pa-

fol. Archiwum UMWP

Krzysztof Penderecki w 2010 roku został Zasłużonym dla Województwa Podkarpackiego

sja według św. Łukasza”. Wśród najbardziej rozpoznawalnych dzieł są także „Polskie Requiem” i „II Symfonia”. Jego praca i dzieła są podziwiane oraz wystawiane na całym świecie. Mistrz wielokrotnie honorowany był najbardziej prestiżowymi nagrodami, wysokimi godnościami, zaszczytnymi odznaczeniami i tytułami. Za zasługi dla Polski i rozstawianie ojczyzny w świecie uhonorowany został najwyższym polskim odznaczeniem Orderem Orła Białego.

Rodzinna ziemia uhonorowała Mistrza tytułem „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”. Odszedł jeden z najznakomitszych kompozytorów naszych czasów oraz najwybitniejszych twórców w dziejach polskiej kultury.

– *Cząstkę siebie i swej miłości do dźwięków pozostawił także w stworzonym przez siebie Europejskim Centrum Kultury w Lutostawicach* – powiedział marszałek Władysław Ortyl.

Henryk Jaskuła

W połowie maja pożegnaliśmy także innego człowieka wielkich pasji – wybitnego żeglarza Henryka Jaskułę, który przez lata związany był z Przemyślem, rozstawiając gród nad Sanem w świecie. Za życia stał się legendą polskiego żeglarstwa jako Jachtowy Kapitan Żeglugi Wielkiej. Był pierwszym Polakiem, który samotnie bez zawijania do portów w rejsie non stop okrążył Ziemię, czyniąc to jako trzeci człowiek na świecie. Dokonał tego na jachcie „Dar Przemyśla”, stając się ambasadorem tej ziemi oraz przynosząc tysiącom ludzi piękne i warte zapamiętania emocje oraz wzruszenia. Rejs trwał 344 dni a trasa prowadziła z Gdyni, wokół Przylądka Dobrej Nadziei, na południe od Australii, wokół Przylądka Horn z powrotem do Gdyni, gdzie dotarł 20

maja 1980 roku. Na nabrzeżu witały go tłumy, dumne ze swego rodaka. Henryk Jaskuła był założycielem Przemyskiego Okręgowego Związku Żeglarskiego, Honorowym Obywatelom Miasta Przemyśla, który zapisał się w historii naszego regionu. W uznaniu swych żeglarskich dokonań został uhonorowany tak prestiżowymi nagrodami i wyróżnieniami, jak Srebrny Sekstans 1980 roku i Super Kolos w 2013 roku za całokształt dokonań żeglarskich.

– *Ze smutkiem żegnam człowieka, który nie bał się wyzwiań, z zapalem i odwagą urzeczywistniając marzenia, wielkiego pasjonata, który dbał, aby przecierać szlaki, swą energią i siłą wskazując drogę kolejnym śmiałkom, pragnącym odkrywać nieokreśloną naturę mórz i oceanów* – napisał w kondolencjach żegnając żeglarza marszałek Ortyl.

Henryk Jaskuła na pokładzie Daru Przemyśla

fol. <https://pl.wikipedia.org/>

zej pamięci

Aleksandra Gorzelak-Nieduży

Tadeusz Pióro

Pod koniec kwietnia pożegnaliśmy śp. Tadeusza Pióro – kiedyś jednego z naszych szefów, samorządowca przez lata związanego z samorządem województwa oraz samorządem Sanoka, zawsze niezmiennie ambitnie pracującego na rzecz rozwoju naszej regionalnej Małej Ojczyzny. Urodził się w 1956 roku w Kielcach. Ukończył Uniwersytet Jagielloński w Krakowie oraz studia podyplomowe ze zdrowia publicznego w Instytucie Medycyny Pracy w Łodzi. Mieszkał w Sanoku. Był żonaty, wychował dwoje dorosłych już dzieci. Przez lata pełnił funkcję dyrektora Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Brzozowie, będąc jednocześnie Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Z samorządem województwa swe losy związał w 2010 roku, zdobywając mandat Radnego Województwa. W 2013 roku stanęło przed nim kolejne wyzwanie - sejmik zdecydował o jego wyborze na członka zarządu. W kompetencjach miał m.in. zarządzanie największymi szpitalami w regionie, ochronę środowiska, nadzór nad instytucjami kultury oraz parkami krajobrazowymi. W urzędzie marszałkowskim szybko dał się poznać jako wymagający profesjonalista. W wyborach samorządowych w 2014 roku ponownie uzyskał mandat radnego

województwa. Jednocześnie ubiegał się o urząd burmistrza Sanoka i gdy mieszkańcy swymi głosami powierzyli mu tę funkcję, podjął się pracy na rzecz miasta, rezygnując z zasiadania w sejmiku.

Za jego kadencji w Sanoku pojawiły się liczne inwestycje, o których realizację umiał skutecznie zabiegać. Uznaniem tych starań była Podkarpacka Nagroda Samorządowa dla najlepszego burmistrza województwa podkarpackiego w kadencji 2014-2018, powiązana z nagrodą Prezydenta RP Andrzeja Dudy dla Laureata XVIII edycji Podkarpackiej Nagrody Samorządowej. W ostatnim

czasie pełnił obowiązki dyrektora Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie, snuł plany rozbudowy placówki. Nie zdążył ich zrealizować...

– *Tracimy zawsze uśmiechniętego i pracowitego przyjaciela, kolegę. Tym optymizmem zarażał nas, szczególnie kiedy piętrzyły się problemy. Uśmiech nie schodził z jego twarzy i tym uśmiechem nas zarażał* – tak żegnał śp. Tadeusza Pióro marszałek Władysław Ortyl. W 2019 roku za wybitne zasługi otrzymał od prezydenta RP Andrzeja Dudy Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Tadeusz Pióro w Zarządzie Województwa Podkarpackiego odpowiadał m.in za ochronę zdrowia i milionowe inwestycje w szpitalach regionu

Edward Brzostowski

Na początku maja odszedł Edward Brzostowski – człowiek, który swą aktywnością przez kolejne dekady współtworzył obraz Podkarpacia, zwłaszcza

Ziemi Dębickiej. Był samorządowcem, przedsiębiorcą, działaczem społecznym i sportowym. Przez całe życie oddany był swej Małej Ojczyźnie – Ziemi Dębickiej. Przez kilka lat związany był z Samorządem Województwa Podkar-

packiego. W latach 2010-2014 był Radnym Województwa Podkarpackiego, został wybrany także Wiceprzewodniczącym Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

W swej lokalnej społeczności był założycielem i przez wiele lat prezesem Kombinatu Rolno-Przemysłowego „Igloopol”. Współtworzył i był prezesem LKS Igloopol Dębica. W latach 80-tych był podsekretarzem stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz prezesem Polskiego Związku Piłki Nożnej. W 2001 roku został Posłem na Sejm RP, złożył mandat kiedy został wybrany na burmistrza Dębicy. Z samorządem związany był także jako radny powiatu dębickiego. Uehonorowany tytułem Zasłużony dla Miasta Dębica, był także laureatem nagrody honorowej „Berło Dębicy”.

Edward Brzostowski przez lata był aktywnym samorządowcem

fol. Archiwum UMWP

Dołącz do ponad

4500
osób!

na bieżąco

z informacjami
o samorządzie województwa

Śledź fakty, oglądaj zdjęcia, filmy i transmisje na żywo. Bądź w centrum wydarzeń w każdej chwili niezależnie od tego, gdzie jesteś i co robisz.

Lubię to!

facebook.com/podkarpackie.serwissamorządu

